

แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลัก
อภิธานิยธรรม 7 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1*
THE GUIDELINES FOR PARTICIPATORY ACADEMIC ADMINISTRATOR BASED-ON
APARIHANIYADHAMMA 7 OF PRIMARY SCHOOL SMALL SIZE SCHOOL UNDER
NAKHON SAWAN PRIMARY SCHOOL EDUCATION SERVICE AREA 1

¹ชญาณัฐ อินทวิเศษ Chayanat Intarawiset ²พระมหาอุดร อุดตโร Phramaha Udorn Uttaro

³พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ Phrakhrusrisuthamniwit

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Chayanat01102532@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก และ 2) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างโดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอภิธานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีแนวทางดังนี้ (1) การบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารควรจัดระบบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา (2) การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรจัดระบบในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมพัฒนา (4) การวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารกำกับติดตาม การวัดผลประเมินผล การบริหารวิชาการ เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ผู้บริหารควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือและประเมินให้ครอบคลุมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ (5) การนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารวางแผนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เพื่อรองรับการนิเทศการศึกษา (6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนขนาดเล็ก, หลักอภิธานิยธรรม

Abstract

This research article aimed 1) to study the state of participatory academic administration of small school administrators and 2) to create a guideline for participatory academic administration of administrators based on the 7 principles of Aparihāniyadhamma in small schools. A mixed-method research was used. The quantitative research collected data from 286 samples. The research instrument was a questionnaire with a reliability of 0.94. Data were analyzed by finding frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research used a semi-structured interview method by collecting data from 9 key informants and analyzing the data by content analysis. The research results showed that 1) the state of participatory academic administration of small school administrators was at a high level overall and 2) the guideline for participatory academic administration of administrators based on the 7 principles of Aparihāniyadhamma in small schools was as following: (1) Curriculum administration: administrators should organize a system for formulating the school curriculum that allowed all parties to participate in the development. (2) Teaching and learning management: administrators should organize a system for developing the learning process continuously, allowing learners to interact socially with individuals and various sources of knowledge. (3) Development of innovative media and educational technology. Administrators promoted teachers to produce and develop teaching media and innovations, and cooperate with government and private agencies to promote development. (4) Measurement and evaluation: Administrators supervise and monitor measurement and evaluation, academic administration, and were open and straightforward. Administrators should organize workshops to create and develop tools and conduct evaluations that covered all learning subject groups. (5) Supervision within the educational institution: Administrators planned for all parties to participate in recognizing the criteria and practices to support educational supervision. (6) Development of an internal quality assurance system in the educational institution: Administrators set additional educational standards of the educational institution to be consistent with national educational standards, basic education standards, and standards of the Office of the Basic Education Commission.

Keywords: Participatory Academic Administrator, School Administrators, Small Size School, Aparihāniyadhamma

บทนำ

การศึกษาว่าเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ประเทศเข้าสู่สังคมขนาดใหญ่ ทั้งในระดับภูมิภาคและสังคมโลก ประกอบกับในภูมิภาคนี้มีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนมีความเชื่อมโยงกันของประเทศในอาเซียนกับนอกภูมิภาคอาเซียนจึงมีความจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบ Logistics ที่สำคัญของประเทศ ทั้งด้านการคมนาคม การสื่อสาร การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่สำคัญมากและขาดไม่ได้ คือ การพัฒนาคน เพราะฉะนั้นจึงเป็นโจทย์สำคัญของการจัดการศึกษาและปฏิบัติการศึกษาของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาไว้ โดยมุ่งจัดการศึกษาที่เป็นเลิศด้วยการทำให้โรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนการสอนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล แนวนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นจะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานในระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

สถานศึกษามีหน้าที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงต้องนำหลักการดังกล่าวมาดำเนินการโดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจได้ผล (อุทัย บุญประเสริฐ, 2538) ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ (รุ่ง แก้วแดง, 2541) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้างานวิชาการอ่อนงาณด้านอื่นๆ ก็อ่อนตาม (Van Miller, 1965)

จากสภาพการบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันตามบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ พบปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรกของการบริหารงาน 4 ฝ่ายในโรงเรียนสังเกตได้จากผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ หรือ (O-net) และผลการแข่งขันทักษะทางวิชาการ ในระดับจังหวัด ในแต่ละปีผลการทดสอบหรือแข่งขันโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักในรายวิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เป็นเพราะบริบทโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่จำกัดด้วยงบประมาณ ในการบริหารงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษามีไม่ครบตรงกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือในรายวิชาที่โรงเรียนเปิดการเรียนการสอน และขาดความต่อเนื่องในการบริหารงานโรงเรียนและการจัดเรียนการสอน เนื่องจากการย้ายกลับภูมิลำเนาของครูและผู้อำนวยการโรงเรียน หรือเปลี่ยนจากสายผู้สอนเป็นสายงานบริหารสถานศึกษาหรือสายงานอื่น

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญกับการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกระดับ ทุกขนาดโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะจำนวนครูที่มีน้อย แต่มีภาระงานที่ได้รับมอบหมายมีจำนวนมาก และขาดครูที่มี

ความถนัดหรือตรงกับงานวิชาการในโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ทำให้เห็นว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นในสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารที่จะเข้ามาเป็นผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการ เพราะงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และกระตุ้นให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชา

ในการบริหารงานวิชาการจะให้ให้เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจำเป็นต้องมีวิธีการบริหารที่ดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นเทคนิควิธีการบริหารอย่างหนึ่งที่มีประสิทธิภาพทั้งนี้ เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่ให้อำนาจการภายในองค์กรหรือตลอดจนนอกองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารด้านต่างๆ ตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติหรือดำเนินการตลอดจนการติดตามและประเมินผล ซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงานวิชาการมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่งซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้วสมาชิก บุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะและไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานองค์กรแล้วการบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยากการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมมันดีขึ้น (ธร สุนทรายุทธ, 2551)

อปปรธานิยธรรม 7 (ที.ม. (ไทย) 2/134-136/116-128) เป็นหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว ได้แก่ 1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์พบปะปรึกษาหารือกิจการงาน (ที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน) โดยสม่ำเสมอ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันกระทำกิจทั้งหลายที่พึงทำร่วมกัน 3) ไม่ถืออำนาจใครต่อความสะเดกบัญญัติวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติกันไว้แล้ว และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมนูญ 4) ท่านผู้ใดเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์ยาวนาน ให้เกียรติเคารพนับถือ ท่านเหล่านั้นมองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง 5) ให้เกียรติและคุ้มครองกุลสตรีมิให้มีการช่มเหล่งแก 6) เคารพสักการบูชาเจดีย์ปูชียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำให้เราทำดี และเป็นที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลย พิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี 7) จัดให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชนผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านโดยผาสุกในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอถึงหลักอปปรธานิยธรรม 7 โดยแยกออกเป็นในแต่ละข้อเพื่อทำความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น (พระพรหมคุณาภรณ์ ป. อ. ปยุตโต, 2550) ดังนั้น หากมีการนำหลักอปปรธานิยธรรมมาบูรณาการกับการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปปรธานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1
2. เพื่อสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอภินิหารธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 129 โรงเรียน ประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,123 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 22 โรงเรียน จำนวน 286 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบง่ายตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ในการศึกษาวิจัย มีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้ 1) ศึกษาทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอภินิหารธรรม 7 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออีกครั้ง เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของข้อคำถาม ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมเนื้อหา และรูปแบบการพิมพ์ โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 รูป/คน ทั้งนี้ เพื่อพิจารณาในด้านเนื้อหาสาระ ด้านภาษาที่ใช้ และเทคนิคโครงสร้างของคำถามหรือรูปแบบขอแบบสอบถาม ตลอดจนตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้สูตรหาค่าดัชนีความ

สอดคล้องตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruence) : (IOC) (สุวิมล ติรภานันท์, 2551) นำข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) 0.05 ขึ้นไป นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยพิจารณาประเด็นคำถามที่มีค่า IOC สูงกว่า หรือเท่ากับ 0.05 จะเป็นข้อคำถามที่มีค่าความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้ และได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.08-1.00 4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขอความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถาม 5) นำแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยผู้วิจัยเลือกทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในเขตอำเภอเมืองนครสวรรค์ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.94 6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอเชิญผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มให้ข้อมูลหลักในการวิจัย 2) ขอนหนังสือจากหลักสูตรฯ ขอความร่วมมืออนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อความสะดวกในการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย 3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 286 ชุดในการแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง 4) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 286 ชุดจากกลุ่มตัวอย่างและตรวจนับจำนวนแบบสอบถามด้วยตัวเอง 5) เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม 2) จัดระบบข้อมูลตรวจสอบรวบรวมคะแนนจากแบบสอบถาม 3) นำข้อมูลดิบแต่ละตอนมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปตามวัตถุประสงค์จากแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อจัดหมวดหมู่ของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนในแต่ละหมวดหมู่ ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติค่าความถี่และพรรณนาข้อมูลเพื่อแสดงสัดส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมวดหมู่โดยใช้สถิติค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยใช้สถิติ ดังนี้ 1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือ 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ 4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 รูป/คน เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 รูป/คน เป็นผู้มีความรู้ ทักษะด้านพุทธธรรมจำนวน 2 รูป/คน และเป็นมีนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาหรือพระพุทธศาสนาเป็นผู้ไม่มีอคติในการให้ข้อมูลทั้งทางด้านการบริหารหรือพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป/คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกอยู่ในระดับดีขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) พระสงฆ์ที่มีคุณวุฒิ ป.ธ. 6 ขึ้นไป จำนวน 2 รูป เป็นผู้มีความรู้ทางด้านพุทธธรรม 3) นักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาหรือพระพุทธศาสนา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างนำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขแล้วจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ และวิเคราะห์ แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

ที่	สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1	การบริหารงานหลักสูตร	4.48	0.51	มาก	4
2	การจัดการเรียนการสอน	4.38	0.49	มาก	6
3	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.49	0.45	มาก	3
4	การวัดผลและประเมินผล	4.51	0.49	มากที่สุด	1
5	การนิเทศภายในสถานศึกษา	4.50	0.50	มาก	2
6	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.47	0.51	มาก	5
รวมเฉลี่ย		4.47	0.49	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า ภาพรวมด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือภาพรวมด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ภาพรวมด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก ภาพรวมด้านการบริหารงานหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ภาพรวมด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารจัดระบบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร ผู้บริหารควรจัดแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน รวมถึงคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อประชุมแสดงความคิดเห็นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งจัดให้มีการประชุมอย่าง เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการร่างหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารยึดการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกิดจากแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรจากผู้มีส่วนร่วม และความต้องการของชุมชน สถานศึกษา ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารควรมีซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องยึดถือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือกรอบหลักสูตรในระดับท้องถิ่นด้วย รวมถึงผู้บริหารควรเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็น หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็ควรนำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น หลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้างรายวิชา และการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย และผู้บริหารควรสนับสนุน ในการนำร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดประเมินผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา และประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม และมีการติดตามประเมินผล เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพ มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารจัดระบบให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวคิดการเรียนรู้ที่ดี เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล และแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางสังคม โดยผู้บริหารต้องจัดการประชุมที่พร้อมเพรียงกันประชุม เพื่อให้กิจกรรมการแสดงผลงานที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้านสติปัญญา ผู้บริหารควรให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อยๆ ผู้บริหารต้องสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น โดยมุ่งเน้นให้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด เรียนรู้การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับบุคคลอื่น รวมถึงสนับสนุนการเรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด มีอิสระและสนุกสนาน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้มีบทบาทมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด โดยเรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวในท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความหมายต่อกำนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และแก้ปัญหาสภาพสังคม สร้างเครือข่าย

และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการสืบค้น การสังเกต สัมภาษณ์ และการทดลองด้วยตนเอง โดยนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนผู้บริหารควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยจัดการประชุมอย่าง เพื่อรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของผู้มีเกี่ยวข้อง ผู้บริหารต้องดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีรวมทั้งสื่อต้นแบบของหน่วยงานในการพัฒนาให้ถูกต้องและสอดคล้องในการวัด ประเมินผล ผู้บริหารต้องนิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารต้องสนับสนุนให้เกิดการศึกษาความต้องการสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่คำนึงถึงความแตกต่างของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ ผู้บริหารต้องส่งเสริม และพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ในการประสานความร่วมมือ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารกำกับติดตาม การวัดผลประเมินผล การบริหารวิชาการ เปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ผู้บริหารควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือและประเมินให้ครอบคลุมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามสภาพจริง ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการอ่าน วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ เพื่อประสานงานให้เกิดการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เครื่องมือวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้จัดทำคู่มือการวัดผล เทียบโอนผลการศึกษาสำหรับการศึกษา โดยจัดทำรายงาน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษาต่อเขตพื้นที่การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และสามารถนำผลการวัดและประเมินผลไปพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล ผู้บริหารควรศึกษาวิเคราะห์รูปแบบวิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยและผู้บริหารต้อง โดยการเผยแพร่ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษา รวมถึงการให้บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารวางแผนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เพื่อรองรับการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการไม่ยอมรับผู้นิเทศได้ระดับหนึ่ง โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และผู้ที่ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานเป็นหมู่คณะ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และเรื่องอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรติดตาม ประเมินผล และพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือกับคณะครูดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายใน โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่แตกต่างกันของปัจเจก สร้างบรรยากาศ ความเป็นมิตร และความไว้วางใจใช้กิจกรรมทางสังคม เคารพในหลักการและเหตุผลของการปรับปรุงคุณภาพของงาน ด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่

ผู้ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ยกย่อง ชมเชยในที่ประชุม นำผลสำเร็จของการปฏิบัติงานมาแสดงให้เห็น ปรากฏแก่บุคคลอื่น ตามความถนัด และเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่

ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และชุมชน ผู้บริหารควรจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เพื่อพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยให้มีผู้เกี่ยวข้องพิจารณาเห็นชอบ และลงนามประกาศใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อร่วมมือกันพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน สถานศึกษาควรรักษามาตรฐานและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริม สนับสนุนอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเคารพการตัดสินใจ ความแตกต่างของบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมในด้านการบริหารจัดการในการวางแผนการบริหารที่ครอบคลุมภาระงาน ได้แก่ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานกับหน่วยงานต่าง เปิดโอกาสให้มีการติดตามผลการดำเนินงาน รวมถึงการประเมิน และตรวจสอบคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยความยินดี

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า สภาพทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญ และมีขอบข่าย ค่อนข้างกว้างขวางในแต่ละงานในการบริหารงานวิชาการนั้นจะมีหลักการสำคัญที่จะยึดร่วมกันเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกิติมา ปรีดีดิolk (2542) ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการไว้ว่าเป็นการจัดทำแผน วิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลัก เน้นการทำงานร่วมกัน มีการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบเพื่อปรับปรุงงานด้านวิชาการของตนเอง รวมถึงมีการริเริ่ม ใช้เทคนิคในการส่งเสริม มากกว่าการสอน มีการสร้างขวัญและกำลังใจ และมีกรรมการที่ปรึกษาเพื่อให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของทัศนีย์ วงศ์ยืน (2543) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักสำคัญของงาน มีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาทางวิชาการจะได้มีทิศทางพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้อง กับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การพัฒนาหลักสูตรการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนมีการกระจายอำนาจและความ รับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของ

ผู้ปฏิบัติงาน การประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของ งานวิชาการและนำผลที่ได้มาปรับปรุงวางแผนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่าง ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน และต้องสามารถ บริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จะเห็น มุ่งเน้นให้มีการตรวจสอบและพัฒนาร่วมกัน มุ่งเน้นประโยชน์ที่เอื้อกับผู้เรียนเป็นหลักเพื่อพัฒนาสู่ความเป็น เลิศโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้รับผิดชอบร่วมกันทำให้ ผลผลิตที่มีคุณภาพ

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอภิปรัชญา 7 ของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม: เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร จัดตั้ง คณะกรรมการเพื่อร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูล จากทุกแหล่ง เช่น ความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน เพื่อนำมาปรับใช้ในการจัดทำหลักสูตร ยึดหลักสูตรแกนกลางและกรอบหลักสูตรใน ระดับท้องถิ่นเป็นแนวทาง นำเสนอร่างหลักสูตรให้คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณา ประกาศใช้หลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบ ติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า มีหลักการในการบริหารงานวิชาการหลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุนนั้นคือนักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตาม กำหนดของหลักสูตร โดยไม่ต้องลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลา และช้ากว่ากำหนดและหลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณภาพ และ การจัดการได้

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนโดยเน้นที่การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการ วางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดเวลา การเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันเองกับครูและกับแหล่งความรู้ต่างๆ การเรียนรู้ที่หลากหลายจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน การเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริงเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตจริงและชุมชน การเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล เปลือกกระโทก (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความ คิดเห็นของครูวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ 3 คือร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติการ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการ

ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมีหน้าที่หลักดังนี้ สนับสนุนครูให้ครูมี ส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนาสื่อการสอน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ใน โรงเรียน พัฒนาสื่อต้นแบบเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสามารถนำไปปรับใช้ได้ นิเทศและประเมินผลเพื่อให้แน่ใจ ว่าสื่อที่พัฒนามีประสิทธิภาพ ศึกษาความต้องการของผู้เรียนและครู เพื่อพัฒนาสื่อที่ตรงกับความต้องการ

พัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งครูและผู้บริหารเอง เผยแพร่ผลงานเพื่อให้คนอื่นได้รู้จักและนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร พรหมชินวงศ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีปัญหายอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามีปัญหาในระดับปานกลาง

ด้านที่ 4 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการดูแลระบบการวัดผลและประเมินผล โดยมีหน้าที่หลักดังนี้ กำกับดูแลการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาเครื่องมือสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอน จัดทำคู่มือเพื่อให้ครูและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ รายงานผลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการใช้หลากหลายวิธีในการวัดและประเมินผล ศึกษาวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาระบบการวัดผลให้ทันสมัย เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ ลำภูธร (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา ผลการศึกษาพบว่า สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติปานกลางได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ 3 คือร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมปฏิบัติการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูวิชาการ

ด้านที่ 5 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารวางแผนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับรู้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ เพื่อรองรับการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โดยให้บุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเสนอรายชื่อ เพื่อช่วยแก้ปัญหาการไม่ยอมรับผู้นิเทศได้ระดับหนึ่ง โดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และผู้ที่ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานเป็นหมู่คณะ โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และเรื่องอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารควรติดตาม ประเมินผล และพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือกับคณะครูดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการนิเทศภายใน โดยรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่แตกต่างกันของปัจเจก สร้างบรรยากาศ ความเป็นมิตร และความไว้วางใจใช้กิจกรรมทางสังคม เคารพในหลักการและเหตุผลของการปรับปรุงคุณภาพของงาน ด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ยกย่อง ชมเชยในที่ประชุม นำผลสำเร็จของการปฏิบัติงานมาแสดงให้ปรากฏแก่บุคคลอื่น ตามความถนัด และเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เนื่องเพราะการนำหลักธรรมอภิธานียธรรม 7 เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิลาศกาญจนธรรม (เล็ก สุธมมปัญโญ) (2555) ได้วิจัยเรื่องการปกครองคณะสงฆ์ ตามหลักภิกขุอุปรีธานียธรรมของคณะสงฆ์อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักภิกขุอุปรีธานียธรรม 7 ว่าอยู่ในระดับมากและพิจารณาผลแยกตามหัวข้อธรรมย่อยทั้ง 7 ข้อก็พบว่า หัวข้อที่เกี่ยวกับการให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่า และหัวข้อที่เกี่ยวกับการประชุมโดย

พร้อมเพรียงกัน ได้รับคะแนน ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และปาณิสรา เกิดมรกต (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ผลการศึกษา พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหน้าที่หลักดังนี้ กำหนดมาตรฐาน กำหนด มาตรฐานที่สูงขึ้นสำหรับสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติและระดับท้องถิ่น วางแผนพัฒนา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพิจารณา ดำเนินการตามแผนทำให้แน่ใจว่า แผนที่วางไว้ได้รับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม ชักชวนให้ทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ พัฒนาระบบข้อมูลสร้างระบบข้อมูลที่ครอบคลุมเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผล ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรียันต์ อินทเจริญศานต์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้านและปัญหาการบริหารวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาใน ระดับน้อย และแนวทางในการพัฒนางานวิชาการที่เสนอแนะมากที่สุด คือ พัฒนาครูให้มีความสามารถในการ วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และถูกต้อง และรองลงมา คือ จัดอบรมเชิง ปฏิบัติการเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลัก อปทานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารงานหลักสูตร 2) การจัดการ เรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การวัดผลและประเมินผล 5) การ นิเทศภายในสถานศึกษา และ 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมทั้ง 6 ด้านนั้น ผู้บริหารต้องมีหลักธรรมาภิบาลประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา หลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญ ดังหลักธรรมอปทานิยธรรม 7 มาเป็นส่วนช่วยใน การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม โดยแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตาม หลักอปทานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 สรุปองค์ความรู้การวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปลองค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมให้การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 1.2 ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปสร้างแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมให้เป็นระบบ ผู้บริหารควรมีหลักธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญ และการร่วมรับผิดชอบ ในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น
 - 1.3 ผู้บริหารควรรนำผลการวิจัยที่ได้จากการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ของโรงเรียนขนาดเล็ก หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินการใช้อย่างต่อเนื่อง
 - 1.4 ผู้บริหารควรควรตระหนัก และให้ความสำคัญในงานวิชาการ โดยยึดกฎ ข้อบังคับ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เน้นให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการกำหนดนโยบายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนางานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อที่สถานศึกษาจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน โดยการประยุกต์ใช้หลักหลักอปริหานิยธรรม 7

2.2 สถานศึกษาควรทำวิจัยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและส่งเสริมประสิทธิภาพของงานวิชาการในสถานศึกษาโดยประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม 7 ในการส่งเสริมงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). นโยบายการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กิตติมา ปรีดีติลล. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิพัฒน์.

ชัยรัตน์ ลำภูทธิ. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเครือบดินทรเดชา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ทัศนีย์ วงศ์ยืน. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: คณะบริหารการศึกษาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธ สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม.

พระครูวิลาศกาญจนธรรม (เล็ก สุขุมมปัญญา). (2555). การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักกฏอปริหานิยธรรมของคณะสงฆ์อำเภอทองผาภูมิจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2550). ธรรมานุชีวิต. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

สมพร พรหมชินวงศ์. (2550). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

สุริยันต์ อินทเจริญสานต์. (2552). การบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- สุวิมล ตีรกานันท์. (2551). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล เปลื้องกระโทก. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกาญจน์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Keeves, Peter J. (1988). **Model and Model Building: Educational Research Methodology and Measurement : An International Handbook.** Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement.** 30(3). 607-610.
- Van Miller. (1965). **The Public Administration of American School.** New York: Macmillan Publishing Company.